

για, κ'εύκολο το ξεγλύστρημα και παραπάτημα "Αν κάνομε καμιά φορά Ιξάιρησι γιά κανένα πολεμικό έργο, αϊτία κι άφορμή ό κακός ήρέμος τού ένδουσιασμού ή τής άδιαφορίας τού κοινού μας.

Η κ. Κυβελη 'Αδριανού έδειξε πώς δέ σηκώνε' τό ταλέντο της τέτοιους ρόλους, πάν της Τριανταφυλλίας. Η φωνή της, ή έκφρασή της, τά κινήματα της, τίποτα δέν 'έλεγαν." Έπαίξε πολύ ψεύτικα, και ζητωκραύησε σημαντικν και τίς λιγοστές δραματι κές στιγμές τού έργου.

Ό κ. Παπαγεωργίου στό ρόλο τού Σταύρου πολύ μέτριος. Η φωνή του έπρεπε πν ήμερη, και τά κινήματά του λιγώτερο ύπερβολικά. Η κ Βάκου στό ρόλο τής κυράς Φρότίας έπαίξε μέ άριστό ασίστημα. Πολύ κατάλληλη μονάχα γιά τέτοιε μέρη.

Πρέπει όμως νά ήμολογήσουμε πώς και ό διάλογος τού έργου πολύ άχαριστος στάθηκε γιά τούς ήθοισιούς.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΤΑ ΒΡΑΧΙΑ

"Ολόθρα, μονοκόμματα, πελόρια! Δέν τά ουκίζον τά βράχια τά περήφανα σεις και ή άριστοκράια. Συναρπαστολίστες κορφέ: ψηλώνουν προς τάσπειρα, γντ πόδια τους τά κύματα θηροῦν κι άναστενάζουν.

"Εκεί ποδάρι δέν πατά: τά βλέπουν και δαιλιάζουν τί γίδα, τών άριστοκραίων τάδρόμηνε ξεριέρα: μονάχα οι γλίφιοι τριγυρνούν και ήγρια περιστέρια μέσα στις μαύρες τους σκιαιές πετούνε και φουλάζουν

Κώστρα νεροθεμέλιωτα γιά ξοτικά παλάτια μακρυνάθε οι δλόγνμοι γκρεμοί φανιάζονε στά [μάτια, Κι ό ναύτης, που άρμενίει εκεί μέ αυανό άγεράκι άναγειατός στήν πρύμη του και τούς θεωρεί απ' [άγνάντια, ποιό δράκοι. συλλογίζεται, ποιό θεωριμένοι δράκοι τούς πελεκήσιαν μέ σπαθιά θεόρατα, γινάντια.

ΜΕΛΙΚΕΡΤΗΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ» Τόμος Ι Τεύχ. Α' 1908.

"Ένας τόμος μέ κόκκινο ζώφυλλο, από 150 σελίδες, κυκλοφόρησε έδω κ' ένα μήνα μ' αυτό τόν τίτλο. Άληθινή μεγάλη περιφάνηση πρέπει νά ύπάρχη γύρω μας σέ κάθε σοβαρή έργασια, γιά νά περασθ άπαρατήρητο από τόν τυπο μας, τό πρώτο τεύχος τού πρώτου έξιου λόγου επιστημονικού περιοδικού που φανηκε σόν τόπο μας.

"Εξη νέοι επιστήμονες, ό κ. κ. Α. Παπαναστασιού, Θ. Κουτούπης, Α. Δελμούζος, Θ. Πετιμεζάς, Π. Άραβαντιός και Κ. Τριανταφυλλόπουλος, ' είναι οι συντάχτες του.

"Ό κλάδος τών κοινωνικών επιστημών, ό ίσα μέ τώρα περιφρονημένος και παραγνωρισμένος, καταβαίνει γιομακτος νιάτα και όρμη, νά δείξη τά πλούτη της άξίας του, σ' όλες τίς εκδήλώσεις της κοινωνικής ζωής μας. Καινούριοι δρόμοι ανοίγονται, καινούριο φως χύνεται, καινούρια επιστημονική κίνηση άρχίζει: νά χαραχθ. Η έρευνα φεύγει από τόν κάμπο τής ακολαστικότητας και άπαιρημάδας, κ' έρχεται νά πατήση σέ στερό θεμέλιο, έρχεται νά μπη στή ζωή και νά ξετάση τιν άνθρωπο από τή

μεριά τής πρακτικότητας και ώφελιμότητας, νά κοιταξή τίς μύριες σχέσεις του μέσα στους άλλους, και νά ξεχωρίση τούς νόμους που κανονίζουν τά βήματα τών πολλών μέσα στή ζωή, όσα ταύτα είναι βολετό, —κι άκόμα νά δείξη τήν επίδραση τής οικονομικής δύναμης στό προδευτικό περηπάτημα τής κοινωνίας

Βασιμένη σέ τέτοιες συνθήκες ή καινούρια αύτή έρευνα, δέν έρχεται βίβια με τό σκοπό νά κολακίση τά παλιά και νά τά δυναμώση. Φέρνει μαζι της τήν πολεμική ταραχή, τήν ύπόσχεση μιζές δυνκτής μάχης, τήν ήλπίδα μιζές άλλαγής "Ό,τι δείξη άσπιο πρέπει νά πεταχθ, ό,τι δείξη τυρανικό πρέπει νά πέση, ό,τι δείξη ακουριασμένο πρέπει νά καινωργήση. Κ' έτσι ό τέτοιος θεωρητικός πόλεμος, θά σταθθ ό πρόδρομος τού πρακτικού, θά τού άνοίξη τό δρόμο, θά τού φανερώση τή μεριά που πρέπει νά χυπήση, θά τού δείξη τόν τόπο που πρέπει νά σταθθ.

"Η ά' Επιθεώρησις τών κοινωνικών και νομικών επιστημών" τήν τέτοια έρευνα έρχεται νά βοηθήση. Για τόν τόπο μας, αυτό είναι ένα σημαδι σημαντικό, κι αξίζει μεγάλος έπαινος στους νέους ή πιστήμονες που πήραν τήν πρωτοθυβλια μιζς τέτοια φροντίδας.

"Ό κ. Παπαναστασιού μέ τή μελετη του: «Μεθοδολογικά προβλήματα τής οικονομικής» μας δίνει μιζ πλείρα εικόνα τού κάθε τρόπου που μεταχειρίζεται σήμερα ή επιστήμη ξετάζοντας τίς κοινωνικές σχέσεις συμφανα μέ τίς διάφορες οικονομικές συνθήκες. Και μέ τό άρθρο του «Η άντικατάστασις τών χαρτινων δι' άργυρων κεματίων» μας μάζει μέ μεγάλη άκρίθεια στα Ιστορικά καθέκαστα τού θέματος, όσα κι ά σέ μερικά συμπεράσματά του χωράει κάποιον άντιλογία.

Σοβαρή είναι και ή έργασία τού κ. Τριανταφυλλόπουλου στήν «Παπυρολογία» από τή μεριά που ένδιαφέρει τό Ρωμαϊκό δικαιο. Ό Ιστορικός κλάδος τού δικαίου, πήρε καινούρια δύναμη από τήν ανακάλυψη τών παπύρων τής Αίγύπτου, και πολλά συμπεράσματα που δέν είταν εξακριβωμένα, βεβαιώθηκαν Ιστορικά από τό ξετάσμα αυτών τών παπύρων. "Εξόν απ' αυτό πολλοί θεσμοί άστοικου δικαίου και δικονομικοί, άγνωστοι γιά τήν ώρα, βγήκανε στό φως.

Δέν πρέπει έδω νά παραλείψουμε νά μνημονέψουμε και τήν έργασια τού κ. Α. Αντρέαδη γιά τά οικονομικά τού Βυζαντίου καθώς και τίς μελέτες του κ. Κουτούπης γιά τήν προστασία τής έμπορικης ναυτιλίας και τού κ. Α. Μυλωνά γιά τίς παρεμβολές τών Πανδεκτών.

Και κάτι άλλο μας έκαμε έντύπωση, μονάχα όμως στα άρθρα τού κ. Παπαναστασιού. Η τάση του σέ μιζ —έτσι και άσήμαντη— άπλοποίηση τής γλώσσας. Βίβια δε ά μπορούση ν' άρηθη κανέναν πώς ή καθαρεύουσα στεκεται σήμερα ψευδοβασιλισα στήν 'Ελληνική επιστήμη και πώς εκείνος που θά θελήσθ νά τήν πειραξθ κινυνεύει τό λιγώτερο ν' άφορισθ από τούς συναδερπούς του. Μέ τοῦτο δέν έμποδίζει νά αναγνωρίζεται από κάθε μελετητή τού γλωσσικού ζητήματος, κακή και ψυχρή εκεί που βρίσκεται, και νά πολεμείται μέ τό λαστό, γιά τό άνάξιο, άνελεύτερο, πιαδρωμικό και άντισπιστη μονικό θρόνιασμα τής. Ό κ. Παπαναστασιού είναι άδύνατο νά μίν τό κατάλαθε αυτό, και γιά τήν άπελπιστική νεκρομάρτ της, θά πάσιουε νά ζωτανέψθ λίγο τή δική του έκφραση. Τιμή του. Η άρχή έγινε, κ' ή άρχή είναι τό μισό τού όλου.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΤΟ ΧΡΥΣΟ Τ' ΑΛΟΓΟ

"Αφού ήπιαμε μέ τό φίλο μου τό νοματάρχη τρία τέσσερα κατοσταράκια από κείνη τήν άθάνατη ρεταίνα, μου δηγήθηκε μιζ περιεργη παλιά ιστορία του.

"Έβαλε τό ένα ποδάρι του από στό άλλο, έτράθηξε δυό τρεις ρουφηξίες από τό ταγαρο του, κι άρχισε :

Είμουνα τότες ύπενοματάρχης. Με είχανε στείλει μέ τρεις χωροφύλακες στό Μαρθάων, γιά νά φυλάμε κάποιον χίριο, πούχανε χτίσει γιά λαβο κομείο. Τό είχανε έτοιμο μέ όλα του τά διαμερήματα, μέ έρενε έργο κι άδειο. Μέσα σ' αυτό το χτίριο ήμείναμε μέτς. Έγώ έπιασα τό νεκροθάλαμο γιά κάμαρη μου. Κ' οι χωροφύλακες ήμείναμε σ' άλλες κάμαρες. Καλά περάσαμε κεί πέρα. Ηουχία, ρομάντζα κι από ύπερησία γκιά! Μέ είχαμε όμως μιζ μοναξιά... Άπελπισία!... "Όσο που έσκώθηκα στό ύστερο και πθα στήν Άθήνα χωρίς νά λάβω καμμιζ δικταγή γιά νάρθο.

— Αΐψος, μου' λείε ό λοχαγός μου, είγκατέλειψες τή θέση σου :

— Κύριε λοχαγέ, τού κάνω, όταν θά τιμωρήσετε κανέναν φυλάκισθ, νάν τόνη στέλνετε καλύτερα κεί πέρα. Έδώ που τούς φυλακίζετε δια τάχου και τίποτες δέν τούς λείπει. Για στείλει τους εκεί πέρα, τού κάνω. Όχι που πάτε και στέλνετε ύπαξιωματικούς σ' εκείνη τήν έξορία...

Νά σου πω τό λοιπό τούτ ήν περιεργη ιστορία: Μιζν ήμέρα, που λέε, είμουνα στό νεκροθάλαμον αυτό, στήν κάμαρη μου νά ποιμε, ξαπλωμένος άπα στο κρεβάτι μου. Καθώς είμουνα και μισογδυμένος τό ρεβόλβερ τής ύπερησίας και τό σπαθί μου τάχα αφήκει άπάνου στό τραπέζι. Και γώ, μέν έχοντας τί άλλο νά κάμη, έδιαβάξα ξαπλωμένος στό κρεβάτι τά «Απόκριφα τών Παρισίων»...

Κείνη τήν ώρα άκούθ βήματα. — Κάποιος έρχεται, είπα. Ήσκήφθηκα όμως πώς θάν είναι ό χωροφύλακας που γύριζε από τήν Άθήνα. "Έστελνα κάπου κάπου κανέναν χωροφύλακα νά φέρη τίποτες φώνια από τήν Άθήνα, γιατί κεί πέρα δε βρίσκαμε ούτε βράχλια!...

Δίν είτανε όμως ό χωροφύλακας. Τά βήματα ταύτα είτανε πιό βαρεία.

— Ποίς ξερεί ποιός νάκα...σκεπτόμουνα.

"Άφου τό λοιπόν τό βιβλίο που διάβαζα, γιά νά σήκωθ νά ιδω ποιός είναι.

Μά νά σου μέ μιζ και παρουσιάζεται κάποιος στήν πόρτα τής κάμαρης μου.

Τι άθρωπος όμως που είτανε κείνος! Τι άγγριάνθρωπος!

"Έξερρίστηκα κείνη τή στιγμή που τόν είδα. "Όχι που τόν έφοβήθηκα, γιατί στή στρατιωτική μου ζωη έχω άπαντήσει... —μή γυρεύεις τί κίντυνου: έχω άπαντήσει... — Μά, ξερείς, καθώς είμουνα έτσι από τό βιβλίο...

Είτανε τό λοιπόν ένας άγγριάνθρωπος χωριάτης, όπως ντόνονται κεί οι χωριάτες, μέ κοντοβράκια. Κ' έφορούσε και μιζ τρίτσα χωρίς πάτο από πάνω. Και τά μαλλιά του έβγαίνανε από τήν κορφή τού κεφαλιού τού άγρια, άχτίνηστα... Και δυό μάτια! "Άγρια, άγρια κ' έτσι τόσα μεγάλα!

— Καλό στόν καπεταίο! Η μου λέει και μέ κοιτάζει μέ κείνα τά μάτια. — Καλό στόνε, τού λέω. Και κεντεύω στό τραπέζι πούκα τά όπλα μου, μέν πάει και τ' άρπάξθ.